

Kokouspöytäkirja

Hyrynsalmen kunta

Lumivaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaava

Viranomaisneuvottelu 1

Aika	Tiistai 15.10.2013 klo 12:30 – 14:15
Paikka	Kainuun ELY-keskus, kokoushuone 4 krs, Kalliokatu 4, Kajaani
Läsnä	Sirpa Lyytinen, Kainuun ELY-keskus Raimo Kuvaja, Hyrynsalmen kunta Ulla-Maija Oikarinen, Hyrynsalmen kunta Rauni Laukkanen, Kainuun Museo Martti Juntunen, Kainuun liitto Reino Huotari, Kainuun pelastuslaitos Pirkko Seitsalo, Pöyry Ilkka Rissanen, Pöyry Liisa Märijärvi-Vanhanen, Pöyry
Tarkistus	Osallistujat
Jakelu	Kutsutut

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Sirpa Lyytinen Kainuun ELY-keskuksesta avasi kokouksen. Lyytinen vastaa Hyrynsalmen alueella maankäytön ohjauksesta. Osallistujat esittelivät itsensä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Sirpa Lyytinen. Pöyry laatii muistion.

2. Osayleiskaavoituksen esittely

Ilkka Rissanen Pöyryltä esitteli Lumivaaran tuulivoimahankkeen. Hankekehittäjänä toimii Otsotuuli Oy, jonka omistavat UPM-Kymmene Oyj ja Element Power. Hankkeessa tutkitaan kahta vaihtoehtoa, joissa 2-5 MW voimaloita rakennettaisiin alueelle 6-8 kpl. Voimaloiden maksimikorkeus on puolustusvoimien lausunnon mukaan 215 m. Lumivaaran hankealue rajoittuu Prokonin hankealueeseen, jonka kanssa arvioidaan yhteisvaikutukset. Lähin asutus sijoittuu noin 2 km etäisyydelle voimaloista. Sähköverkkoon liittyminen tapahtuu joko liittymällä suoraan Seitenoikea-Puolanka –linjaan tai vahvistamalla voimajohtoa. Tuulimittauksia ei ole vielä aloitettu.

Liisa Märijärvi-Vanhanen Pöyryltä esitteli hankkeelle laaditun alustavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, jota täydennetään viranomaisneuvottelun kommentteilla ennen kuin se toimitetaan kuntaan tiedottamista varten. Iso Tuomivaaran viranomaisneuvottelussa todettiin,

että vuosi 2012 oli poikkeuksellisen huono vuosi pöllötutkimuksen kannalta, mistä syystä suositeltiin pöllöselvityksen täydentämistä. Pohjoisen alueille laadituissa muissa tuulivoimakaavoissa ovat turvallisuuteen liittyvät kysymykset nousseet esiin.

Keskustelu

Raimo Kuvaja:

- Ristijärven kunnan puolelle on rakennettu uusi asuinrakennus, joka tulee selvittää.

Ulla-Maija Oikarinen:

- Onko tuulimittauksilla vaikutusta hankkeen toteuttamiseen?

Ilkka Rissanen:

- Tuulimittauksilla voi joskus olla vaikutusta hankkeen toteuttamiseen. Lumivaaraa on pidetty potentiaalisena alueena tuulisuuden kannalta.

Martti Juntunen:

- Maakuntaliiton tuulivoimaselvitys valmistuu lokakuun aikana. Tuulivoimaa käsittelevä vaihemaakuntakaava valmistuneen vuoden 2014 aikana.
- Vaikutukset ilmatieteen laitoksen säätutkiin tulisi selvittää.
- Havainnekuvien lisäksi tulisi laatia näkymäalueanalyysi. Maisema-alueinventoinnissa on arvioitu myös paikallisesti arvokkaat kohteet, jotka olisi hyvä pitää mukana. Lumivaaran lähialueella ei kuitenkaan näitä kohteita ole.

Sirpa Lyytinen:

- Asukaskysely tulee kohdistaa myös ympäristön maanomistajiin, joiden rakentamismahdollisuudet tulevat selvitettäväksi.
- Näkemäalueanalyysin avulla on mahdollista selvittää vaaramaisemassa myös katvealueet, joihin ei näkymiä synny. Toisaalta saadaan selville myös pienet järviolueet, joista näkymiä voi syntyä. Kuvasoitteita kannattaa laatia esim. Iso Tuomivaaralta, Ukkohallalta, vaarakylistä ja asutuskeskittymistä.
- Kainuussa on tehty maisema-alueiden inventointi, jonka tulokset on arvioitu ja aineisto toimitetaan lausunnoille. Valtakunnallisten kohteiden hyväksyminen tapahtuu vuonna 2015. Maakunnalliset kohteet hyväksytään maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä. Arvotettuja kohteita on noin 20 ja valtakunnallisia 8 kpl (www.kainuunmaisemat.fi). Paljakan eteläpuolella Puolangan kunnan puolella sijaitseva Latvankylä on maakunnallisesti arvokas.
- Luontoesiintymät hankealueella edellyttävät mahdollisesti suojelualueita kaavaan. Direktiivilajeina tulevat selvitettäväksi ja kaavassa huomioitavaksi vanhojen metsien lajit, joiden potentiaalisia esiintymisalueita on lähistöllä.
- Lietekylässä on laavu, joka tulee huomioitavaksi yleiskaavan yleisten sisältövaatimusten mukaan.
- Yhteensovittaminen Prokonin hankkeen kanssa tulee arvioitavaksi luonnosvaiheessa.
- Sähkönsiirron vaihtoehtoissa on YVA-menettelyssä kuvattu kaksi vaihtoehtoa, kun tarveharkinnassa vaihtoehtoja oli vielä kolme. Vaikuttaako Iso Tuomivaaran liittyminen Lumivaaran sähkönsiirtoon?

Martti Juntunen:

- Mitä tarkoitetaan linjan vahvistamisella, rakennetaanko viereen uusi?

Ilkka Rissanen:

- Iso Tuomivaara ja Lumivaara voidaan mahdollisesti liittää yhteiseen voimalinjaan. Iso Tuomivaara voidaan liittää olemassa olevaan linjaan tai Lumivaaraan.

Täydennykset osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

- Maakuntakaavan SL-kohde Rutku po. Rutju.
- Kiinteistöomistajissa tulisi mainita Prokon erikseen.
- Puolangan kuntaa tulee tiedottaa kaavoitusasiassa.
- Viranomaisten työneuvottelu tulisi järjestää luonnosvaiheessa, mielellään ennen yleisötilaisuutta. Silloin ovat käytettävissä Natura-tarvearviointi ja muut selvitykset, jolloin voidaan ottaa kantaa laadittujen selvitysten riittävyteen.
- Valtakunnallisissa alueidenkäyttövaihtoehdoissa korostuu mainittujen lisäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen.

- Osallisiin tulisi lisätä Hyrynsalmen Yrittäjät ry.
- Kaavoituksessa on hyvä järjestää kunnassa vastaanottotilaisuus. Heinäkuussa kunnantoimisto pidetään kiinni.

3. Viranomaisten puheenvuorot

Hyrynsalmen kunta

Raimo Kuvaja esitti kirjattavaksi pöytäkirjaan, että kunta edellyttää suunnitelmissa kaikkien maanomistajien tasapuolista kohtelua, mikä tulee kunnassa varmistettavaksi kaavoituksen yhteydessä. Prokon Oy:n hankkeen etenemisestä ei kunnalla eikä ELY-keskuksella ole tarkempaa tietoa. Kaavoituspäätös on kunnassa tehty. Sovittiin, että kunta on yhteydessä Proconiin tiedustellakseen hankkeen tarkempaa aikataulua ja YVA:n etenemistä.

- Pöyry: Suunnitelman kannalta on oleellista, että toimijat sovittavat yhteen mm. voimaloiden sijoituspaikat. Otsotuuli ja Prokon ovat neuvotelleet keskenään noin kaksi viikkoa sitten.

Kainuun Museo

Rauni Laukkasen mukaan on huomioitava, että molemmilla hankkeilla on yhteisvaikutuksia herkkiin alueisiin. Maisema-alueiden inventoinnin kautta on saatu uutta materiaalia. Kuvasoitteet ovat tärkeitä ja niistä tulee laatia niin, että molemmat tuulipuistot (Lumivaara ja Prokon) näkyvät. Näkyvyysanalyysin laatimisella voidaan tunnistaa herkäät alueet, joihin on kiinnitettävä huomioita. Muinaisjäännöselvityksen menetelmäkuvauksessa on oleellista ilmoittaa maastotyöhön käytetty aika, jotta voidaan arvioida onko tutkimuksia tehty riittävästi. Myös selvitetty alueet ilmoitetaan. Maastotyöt on tehtävä ennen lumien tuloa.

- Pöyry: Mikroliitti on yhteydessä Kainuun Museoon. Selvityksen maastotyöosuus on käynnissä.

Kainuun liitto

Martti Juntusen mukaan maakuntakaavan asiat ovat tulleet esiin kattavasti keskustelun yhteydessä.

Pelastuslaitos

Reino Huotarin mukaan pelastuslaitos on kiinnostunut rakentamiseen ja toimintaan liittyvistä poikkeamista, jotka vaikuttavat henkilöturvallisuuteen ja pelastuslaitoksen operointiin alueella. On arvioitava, mikä vaikutus tuulipuistolla on pelastuslaitoksen liikkumiseen alueella. Kuljetusreitit on selvitettävä ja raportoitava.

- Pöyry: YVA:ssa käydään läpi turvallisuusasiat. Aiemmissa suunnitelmissa on päädytty mm. kulkurajoitteisiin aikoihin, jolloin jään putoaminen on mahdollista. Voimaloihin asennetaan jäätä tunnistavat laitteet, jotka tarvittaessa pysäyttävät voimalan.
- Sirpa Lyytinen: Lumivaaran alue on tykkylumialuetta, mikä on otettava huomioon turvallisuusasioissa.
- Raimo Kuvaja: Rakennusaikainen liikenne on huomioitava.

Kainuun ELY-keskus

Jussi Sääskilahti (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus) vastaa Kainuun ELY:n liikenneasioista. Sääskilahti on toimittanut viestin, jonka mukaan kaavoitettava alue sijaitsee kohtuullisen kaukana maanteistä. Tuulivoimapuiston toteuttamisessa kannattaa huomioida tieverkon kunto kuljetusten näkökulmasta. Kaikkina vuodenaikoina kuljetukset eivät ole mahdollisia esimerkiksi kelirikon vuoksi. Joillakin kuljetusreiteillä mm. siltojen kantavuus voi aiheuttaa rajoituksia. Myös erikoiskuljetustarpeet on huomioitava.

Sirpa Lyytisen mukaan kaavan laatimisessa on huomioitava mahdolliset suojelualuerajausten tarpeet, direktiivilajit sekä laaditut selvitykset. Suunnittelualan rajauksessa on lähtökohtana hankealue, aluerajaus tarkentuu työn edetessä. Melumallinnuksen valmistuttua joudutaan miettimään, onko syytä tarkistaa aluerajauksen laajuutta. Kuvasoitteiden laatimisessa on

huomioitava vaaranpällyskylät, Latvan kylä, Ukkohalla ja Iso Tuomivaara. Lietekylän osalta on tarkistettava sijoittuuko katvealueelle.

- Raimo Kuvaja: Ulkoilureittien taukopaikoilta tarvittavien havainnekuvien ottopaikkana voisi olla esim. Komulanköngäs. Iso Tuomivaaran eteläpuolelle sijoittuvan Lauttalan kylän näkymät on tarkistettava. Ukkohallan alueelta tuulivoimaloita näkyy molemmissa suunnissa sekä Iso Tuomivaaralle että Lumivaaralle päin.

4. Keskustelu

Keskustelu käytiin asiakohtien 2 – 3 yhteydessä.

5. Sovitut asiat ja jatkotoimenpiteet

Osallistujat pitivät tarkoituksenmukaisena yhteisen yleisötilaisuuden järjestämistä Lumivaaran YVA-ohjelman sekä Lumivaaran ja Iso Tuomivaaran osayleiskaavoitusprosessien esittelemiseksi. Ajankohdaksi sovittiin alustavasti joulukuun alkupuoli. Osalliset ovat molemmissa hankkeissa suurelta osin samoja.

Hankkeiden osallistumis- ja arviointisuunnitelmat tarkistetaan ja toimitetaan Hyrynsalmen ympäristölautakuntaan 4 päivää ennen kokousta. Suunniteltu kokousajankohta on 7.11.2013, jolloin lautakunta päättää kaavojen vireilletulosta.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:15.

Muistion laatija

Liisa Märijärvi-Vanhanen
Projektipäällikkö